ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การใช้ยาของประชาชนบ้านห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นายจรูญ ยาณะสาร สาธารณสุขศาสตร์

ชื่อผู้เขียน

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ปัณณวถี ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ คร.จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.บุษบง จำเริญคารารัศมี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดูแลรักษาสุขภาพ การเถือกใช้ บริการสุขภาพ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ยาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ยาของประชาชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนครอบครัวจำนวน 108 คน และเจ้าของร้านขายของชำทุกร้าน จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

งากการศึกษาพบว่าเมื่อประชาชนเจ็บป่วยจะเลือกใช้บริการของสถานบริการสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 93.5 ซื้อยารับประทานเองร้อยละ 85.2 รักษาที่โรงพยาบาลจังหวัดร้อยละ 43.5 รอให้ หายเองร้อยละ 35.2 เลี้ยงผีร้อยละ 21.3 ประชาชนจะตัดสินใจซื้อยามารักษาตนเองเมื่อมีอาการ ปวด ศีรษะตัวร้อนร้อยละ 86.6 ใช้หวัดแพ้อากาศร้อยละ 70.7 โรคกระเพาะอาหารร้อยละ 68.3 การได้รับ คำแนะนำการใช้ยาได้รับจาก เพื่อนบ้านหรือกนรู้จักร้อยละ 34.1 จ้าของร้านขายของชำร้อยละ 30.5 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 13.4 ถามจากคนอ่านหนังสือร้อยละ 12.2 สำหรับความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับยาได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 93.5 เพื่อนบ้านร้อยละ 53.7 เจ้าของร้านขายของ ชำร้อยละ 42.6 แหล่งที่ประชาชนได้รับยามี 2 แหล่ง คือ สถานบริการสาธารณสุขชุมชน และร้าน ขายของชำในหมู่บ้าน เหตุผลที่ไปซื้อยาที่ สถานบริการสาธารณสุขชุมชนเพราะมีความสะควก เชื่อถือ ในความสามารถของเจ้าหน้าที่ มียาครอบกลุมในการรักษาโรค ไม่ต้องชำระเงิน ส่วนเหตุผลที่ไปซื้อ

ยาที่ร้านขายของชำ เพราะใกล้บ้านไม่ต้องเสียเวลา สถานบริการสาธารณสุขชุมชนไม่มียาที่ต้องการ พนักงานสาธารณสุขชุมชนไม่อยู่ขณะไปรับบริการ จากผลการศึกษาเห็นควรปรับปรุงระบบการ กระจายยาที่เหมาะสมและปลอดภัยสู่ประชาชน โดยทั้งจากสถานบริการสาธารณสุขชุมชนและร้านขาย ของชำ ให้สอดกล้องกับวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งให้ความรู้เรื่องการ ใช้ยาแก่เจ้าของร้านขายของชำและประชาชนต่อไป

Independent Study Title

Medicine Used by Huay Nam Dung People Mae Taeng District Chiang Mai Province

Author

Mr. Jaroon Yanasam

Master of Public Health

Public Health

Examining Committee:

Asst. Prof. Waraporn

Pannavalee

Chairman

Assoc. Prof. Dr. Jaratbhan Sanguansermsri

Member

Asst. Prof. Dr. Busabong Jamroendararasame Member

Abstract

The objectives of this survey study were to study the use of medicine, self care and the use of health services and to study factors influencing the use of medicine of the people. Two groups of samples were included. The first group was the family representative, one from each family, which were composed of 108 families. The second group was the glocery store owners which were 5 of them. Data were collected by using structured interviewing forms prepared by the researcher and were analysed by descriptive statistics

The results showed that when people got sick, they chosed the services as follows; used the services of sub-health center, consumed the medicine bought from the groceries by making their own decision, went to see the doctors at provincial hospital,

waiedt in the hope that they might get better, and asked for help from spirits and sacred things, 93.5, 85.2, 43.5, 35.2 and 21.3 % respectively. People made their own decision in buying medicine for fever with headache 86.6%, cold and flu 70.7% and gastrointestinal disturbance 68.3%. They got advice of medicine use from their neigbours or friends 34.1%, grocers 30.5%, public-health officers 13.4% and literated people 12.2%. Their knowledge and understanding of medicine use were received from public health officers 93.5 %, neighbours 53.7% and grocers 42.6%. Sources of medicine used were sub-health centers and the groceries. The villagers would make decision to use subhealth center services due to the convenience of sub - health center services, the belief in health care ability of public health officers, the availability of medicine and the free service. In obtaining medicine from the groceries, the reasons were: the closeness of groceries to their house, time saving, lack of required medicine in the sub-health center and lack of availability of public health officers. The results from the study suggested that the appropriate and safe medicine distribution system need to be improved, both from sub-health centers and groceries to suit which the way of people life style and the environmen. Furthermore, the grocers and the villagers should be educated in the use of medicines.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved